

**УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ,
ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Тести і завдання для самоперевірки
з дисципліни
"Спеціальна психологія"

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від 16.04.2024 р.

**м. Дніпро
2024**

Тести і завдання для самоперевірки з дисципліни "Спеціальна психологія"
[Електронне видання] / О. О. Байєр. Д., 2024. – 30 с.

Укладач: О. О. Байєр, канд. психол. наук, доцент.

Відповідальний за випуск: д. пед. н., проф. Волкова Н. П., завідувач
кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи

ЗМІСТ

До теми 1. Предмет, методи та задачі спеціальної психології.	4
До теми 2. Сучасне уявлення про нормальний розвиток та розвиток, що відхиляється.	5
До теми 3. Основи психологічної діагностики розвитку, що відхиляється.	9
До теми 4. Психічний недорозвиток.	13
До теми 5. Затриманий психічний розвиток.	15
До теми 6. Дефіцитарний розвиток. Дефіцитарність зору.	16
Тифлопсихологія.	
До теми 7. Дефіцитарний розвиток. Дефіцитарність мовлення.	18
Логопсихологія.	
До теми 8. Дефіцитарний розвиток. Дефіцитарність слуху.	21
Сурдопсихологія.	
До теми 9. Дефіцитарність розвитку. Дефіцитарність уваги.	22
До теми 10. Ушкоджений розвиток. Синдром Дауна.	24
ВІДПОВІДІ	26

До теми 1. Предмет, методи та задачі спеціальної психології.

I. Доповніть речення.

Науки, від яких походить СП як галузь знання: ... (1) та ... (2).

Важливий постулат СП: дитина з розвитком, що відхиляється, розвинена не ... (3), ніж її однолітки, а ... (4).

Предмет СП — не тільки розвиток під впливом патогенних факторів, але й перебіг ... (5) та ... (6) процесів.

... (7) — порушення та відхилення психічного розвитку.

Предмет СП — закономірності розвитку, що ... (8). Об'єкт СП — особи (діти і дорослі) з ... (9).

Спостереження, бесіда, експеримент, анкетування відносяться до методів ... (10) інформації.

Методи обробки інформації у СП поділяються на ... (11) та ... (12) обробку.

... (13) — розділ СП, психологія глухих.

... (14) — розділ СП, психологія осіб з мовленнєвими розладами.

... (15) — розділ СП, психологія сліпих.

II. Правильно чи неправильно?

16. Педології був притаманний кількісний підхід до дитини з затримкою розвитку та недостатня увага до якісного різноманіття.

17. СП не займається дефектами розвитку, що з'явилися в результаті дії факторів органічної природи.

18. Виражено своєрідний розвиток дитини може ускладнювати її соціально-психологічну адаптацію, долучення до освітнього середовища та майбутнє професійне самовизначення.

III. Оберіть правильну відповідь.

19. СП фокусує увагу на всьому переліченому, окрім:

а) умови психічного розвитку людини під впливом різних патогенних факторів;

б) закономірності компенсаторних процесів;

- в) закономірності корекційних процесів;
- г) дитина як саму недорозвинених функцій та властивостей.

20. Методи СП (оберіть неправильний пункт):

- а) спостереження, бесіда, експеримент;
- б) вивчення продуктів діяльності, анкетування;
- в) абстрагування, ідеалізація, сходження від абстрактного до конкретного;
- г) вивчення документів, факторний аналіз, кореляційний аналіз.

До теми 2. Сучасне уявлення про нормальний розвиток та розвиток, що відхиляється.

I. Доповніть речення.

Якщо розвиток дитини відповідає середнім показникам більшості представників її віку та статі, він знаходиться в межах ... (1) норми.

Якщо рівня розвитку дитини достатньо, щоб виконувати притаманну її віку провідну діяльність, задовольняти потреби та відповідати вимогам суспільства, в якому вона живе, йдеться про ... (2) норму.

... (3) — патологічне відхилення від загальних закономірностей розвитку у функціях організму та його частинах.

... (4) — порушення онтогенезу, коли розвиток індивіда значно відрізняється від філогенезу.

Деадаптація суспільства, депривація потреб матерів і дітей, втручання фармакології — причини дизонтогенезу ... (5) рівня.

... (6) — зростання кількості місцевих мешканців, масове переселення сільських мешканців у міста.

... (7) — скорочення або повне позбавлення можливості задовольняти актуальні потреби.

... (8) фактори дизонтогенезу стосуються внутрішньоутробного розвитку дитини.

... (9) фактори дизонтогенезу відносяться до патології пологової діяльності.

Найважчі пренатальні фактори стосуються періоду ... (10).

... (11) — складний білок в еритроцитах крові людей, що виявляється у 85% популяції, має імуногенні властивості та успадковується.

... (12) — задуха дитини в пологах через обвиття пуповиною.

Пухлини мозку, нейроінфекції, струси мозку, інфекційні хвороби з ускладненнями на мозок входять до ... (13) прижиттєвих порушень розвитку.

Ситуація, за якої дитина не отримує теплого емоційно-забарвленого, дбайливого ставлення, уважного вслуховування та адекватного зворотнього зв'язку, називається ... (14).

Хромосомні порушення (синонім) — хромосомні ... (15).

Вплив кількох поєднаних факторів у походженні дизонтогенезу — ... (16).

... (17) дефект походить безпосередньо від органічної / біологічної причини.

Через аномальний соціальний розвиток та тлі первинного дефекту нашаровується ... (18).

Під ... (19) станом дитини мають на увазі хворобливий, виснажений, слабкий, що характеризується нестійким настроєм, послабленим володінням собою, нетерплячістю.

... (20) стан виникає внаслідок психічної травми та відбиває в собі зміст психотравмуючої події.

... (21) — уявна потворність.

II. Правильно чи неправильно?

22. Розвиток дитини може відповідати функціональній нормі, але при цьому не підпадати під статистичну норму.

23. Ідеальна норма — найкращий варіант реалізації і втілення статистичної норми.

24. Втручання фармакології — виключно позитивне явище стосовно допомоги у вагітності та пологовій діяльності.

25. Завдяки можливостям медицини, кількість дітей з відхиленнями розвитку стає з кожним роком меншою.

- а) енцефаліт; б) менінгіома;
в) нефропатія; г) токсоплазмоз.

35. Дитини з ДЦП соромляться батьки, через що тримають її вдома, мало спілкуються (здебільшого в прохолодній манері) та взаємодіють. Наслідком такого поводження стала постановка діагнозу ЗПР при обстеженні перед школою (зауважимо, що протягом психолого-педагогічного скринінгу у віці одного року дитини значного відставання у порівнянні з однолітками помічено не було). Яке явище описано у цьому прикладі?

- а) розвиток первинного дефекту;
- б) розвиток вторинного дефекту;
- в) переднатальні фактори;
- г) спадкова обтяженість.

36. Оберіть приклад вторинного дефекту:

- а) ДЦП;
- б) хромосомні аберації;
- в) контузія;
- г) педагогічна занедбаність.

37. Якому виду реагування на патогенні впливи відповідають виражена аутизація, явища негативізму, агресії, невротичні реакції?

- а) сомато-вегетативний;
- б) психомоторний;
- в) афективний;
- г) емоційно-ідеаторний.

38. В якому віковому періоді дитина реагує на зустріч із патогенним впливом через іпохондричні ідеї, патологічне фантазування, надцінні захоплення?

- а) 0 — 3 роки;
- б) 4 — 7 років;
- в) 7 — 12 років;
- г) 12 — 16 років.

39. Психомоторна збудливість, тіки та заїкання є найбільш вірогідними реакціями та зовнішній патогенний вплив у межах ... форми реагування у віці ... років.

- а) сомато-вегетативний, 0-3;
- б) психомоторний, 4-7;
- в) афективний, 7-12;
- г) емоційно-ідеаторний, 12-16.

До теми 3. Основи психологічної діагностики розвитку, що відхиляється.

I. Доповніть речення.

Наразі в психодіагностиці розвитку, що відхиляється, переважає ... (1) та ... (2) підхід.

Принцип ... (3) полягає в тому, що досліджуються не лише актуальні ЗНВ дитини, але й її потенційні можливості.

Кількісно-якісний аналіз даних у межах психодіагностики — це врахування не лише ... (4), але й ... (5) виконання задачі дитиною.

Під час психодіагностичної бесіди важливо попередити батьків не очікувати ... (6) і виробити ... (7) щодо складнощів і можливостей дитини.

Приклади ... (8) в межах патопсихологічного експеримента: перепитування, уточнюючі питання, критичні зауваження, демонстрація способу дії тощо.

Вибудуйте послідовність етапів інтерв'ю (9):

- а) вільні висловлювання досліджуваного
- б) зняття напруги і подяка
- в) налаштування на співпрацю
- г) загальні питання
- г) детальне дослідження

Стандартизовані тести, між іншим, покликані дослідити ... (10) діяльності: імпульсивність, розгальмованість, поспішність, виснаженість.

Протягом виконання тестів дитина може демонструвати такі ... (11): метод спроб і помилок, застоювання логічних прийомів, перенос способу на аналогічне завдання.

... (12) — складнощі у переключенні з одного слова на інше; лексичний запас збіднений.

... (13) функція мови реалізується, коли речник прагне безпосередньо вплинути на адресата, наприклад, заохотити його до певної дії або заборонити йому щось робити.

Помилки ... (14): упередженість фахівця впливає на те, що він реєструє.

... (15) пізнавальний консерватизм полягає у виключно обережному формулюванні гіпотез.

Шкалу розвитку Гезела та Денверовську скринінгову методику використовують для діагностики дитини ... (визначити вік, 16).

... (17) дій, які моніторять у дитини дошкільного віку: хаотичні або цілеспрямовані спроби, практичне прилаштування, зорове орієнтування.

Дані про контактність, інтереси, улюблені заняття дошкільника покликані побудувати уявлення про його ... (18).

.. (19) — характеристика психічної діяльності, що полягає у спроможності усвідомлювати свої помилки, оцінювати власні думки, коректувати дії у відповідності до умов реальності.

... (20) полягає у у складнощах і загальмованості диференціації емоцій, неспроможності розпізнавати власні емоції.

II. Правильно чи неправильно?

21. Під принципом цілісного вивчення дитини розуміють встановлення зв'язків між окремими симптомами та з'ясування їх причин.

22. Сильною стороною спостереження як методу психодіагностики є його суб'єктивність.

23. У межах психодіагностичної бесіди бажана участь не лише батьків, але й кількох учителів дитини.

24. Швидкість і точність рухів, координація, сила м'язового тону — динамічні характеристики діяльності, які спостерігає фахівець під час виконання тестів дитиною.

25. Помилка атрибуції полягає у приписуванні досліджуваному рис, яких у нього немає.

26. Пізнавальний радикалізм полягає в переоцінці першого враження від спостереженої дитини.

27. Параметрами оцінки розвитку дитини першого року життя є те, чи приймає дитина завдання від дорослого, як вона його виконує, як ставиться до

а) патопсихологічний експеримент;

- б) контент-аналіз;
- в) стандартизовані випробування;
- г) немає правильної відповіді.

36. Відволікання, переключення, коливання та показники самоконтролю дитини, за якими дослідник спостерігає протягом виконання нею тестів, стосуються:

- а) динамічних характеристик діяльності;
- б) характеристик моторики;
- в) мовленнєвих особливостей;
- г) особливостей уваги.

37. Обстеження дітей першого року життя обов'язково стосується всіх перелічених груп дітей, окрім:

- а) діти з ознаками раннього органічного ураження мозку;
- б) діти в умовах соціальної депривації;
- в) діти в умовах емоційної депривації;
- г) діти з неповних сімей.

38. Задля контролю розвитку якої сфери дитини першого року життя моніторять можливість і якість контролю стану голови, рук, пози при сидінні?

- а) рухової;
- б) пізнавальної;
- в) соціальної;
- г) мовленнєвої.

39. Який діагностичний критерій розвитку дошкільника складають володіння правилами поведінки, реакція на виконання поставленої задачі, опанування поточних складнощів?

- а) розвиток наочно-образного мислення;
- б) мотиваційна готовність до школи;
- в) розвиток логічного мислення;
- г) перцептивний розвиток.

40. Підвищену збудженість, незрілість емоцій, психопатоподібну поведінку, складнощі звукового аналізу, загальмованість сприйняття молодшого школяра розглядають як можливу ознаку:

- а) РВ;
- в) РДА;

- б) РАС;
- г) ЗПР.

До теми 4. Психічний недорозвиток.

I. Доповніть речення.

За умов ... (1) інтелект знижається до нормального рівня, а за умов ... (2) — так і не сягає нормального рівня.

Інфекції, що можуть спричинити внутрішньоутробні ураження плоду та бути потенційно ризикованими для розвитку РВ: ... (3).

... (4) розвитку за умов РВ виражається в його уповільненому темпі, атиповості, іноді з різкими відхиленнями.

У ранньому віці специфічною ознакою дитини з РВ є те, що вона довго не виявляє ... (5).

Характерними для дітей з РВ є проблеми з ... (6), коли дитині важко концентруватись та розподіляти увагу на кілька занять одночасно.

Дитина з РВ може відчувати ... (7) через необхідність спілкуватись, при цьому не до кінця розуміючи, що відбувається навколо.

Батьки можуть ігнорувати дитину з РВ або розмовляти з нею без природної спонтанної жвавості через власні надвисокі ... (8) очікування.

II. Правильно або неправильно?

9. Наразі розрізняють три ступеня важкості РВ.

10. РВ діагностують приблизно у 1-2% населення.

11. У дошкільному віці дитина з РВ потребує значно більше повторень, ніж нейротипова дитина.

12. Мова у дітей з РВ формується досить пізно і дуже важко піддається корекції.

13. Варто обережно робити висновки щодо неспроможності дитини з РВ до спілкування.

14. Гіпоопіка дитини з РВ призводить до її психологічної інвалідизації та виховує позицію утриманця.

III. Оберіть правильну відповідь.

15. Який термін використовують за умов складності діагностування рівня збереженості інтелекту (наприклад, у випадку сліпоглухонімої дитини)?

- а) межеве інтелектуальне функціонування;
- б) імбецильність;
- в) легка РВ;
- г) соціальна дезадаптація.

16. Фактори, потенційно небезпечні для розвитку РВ, — це все нижчеперераховане, окрім:

- а) асфіксія під час пологів;
- б) педагогічна занедбаність;
- в) спадковість;
- г) ГРВІ під час вагітності матері.

17. Дитині з РВ у ході дорослішання і розвитку притаманне все перелічене, окрім:

- а) патологічної інертності нервових процесів;
- б) забагато спілкування з дорослими при відсутності цікавості до стосунків з однолітками;
- в) ослабленість, дратівливість;
- г) уповільнений розвиток предметно-ігрової діяльності.

18. Яка з описаних далі складнощів характеризує проблеми дітей з РВ з вольовими процесами?

- а) уповільнено формується інтерес до малювання та конструювання як характерних для дошкільного віку видів діяльності;
- б) дитині важко дається формування абстрактних понять;
- в) дитина безініціативна, несамостійна, імпульсивна;
- г) важко формується спілкування з однолітками і дорослими, через що ускладнюється засвоєння культурного досвіду.

19. Який із видів лікування не є показаним для терапії РВ?

- а) гіпнотерапія;
- б) фармакотерапія;

в) трудова освіта;

г) дієтотерапія.

До теми 5. Затриманий психічний розвиток.

I. Доповніть речення.

Під ЗПР розуміють варіант прозвитку дитини, за якого окремі психічні функції дитини ... (1).

... (2) етіологія ЗПР стосується патологію вагітності, інтоксикації та травми матері, травми при пологах.

Психологічний та психофізіологічний інфантилізм супроводжуються складнощами у навчанні через переважання ... (3) мотивації над ... (4).

ЗПР ... (5) походження зумовлюється важкими соматичними станами раннього віку.

Групи дітей з ЗПР церебрально-органічного походження розділяють на групи з проявами психічної ... (6) та ... (7).

II. Правильно або неправильно?

8. Зазвичай термін ЗПР стосується дітей шкільного віку.

9. ЗПР — причина, щонайменше, половини випадків шкільної неспішності.

10. ЗПР психогенного походження пов'язують з особливостями психологічного клімату в родині, де виховується дитина, та специфікою батьківсько-дитячих стосунків.

III. Оберіть правильну відповідь.

11. Соціальна етіологія ЗПР охоплює усе перелічене, окрім:

а) асфіксії при пологах;

б) педагогічної занедбаності;

в) частих психотравмуючих ситуацій;

г) тривалого обмеження життєдіяльності дитини.

12. Неускладнений психічний та психофізичний інфантилізм відповідає ЗПР ... походження:

а) психогенного;

б) соматогенного;

в) церебрально-органічного; г) конституційного.

13. ЗПР конституційного походження часто супроводжується недостатнім рівнем розвитку емоційно-вольової сфери, що зокрема виявляється у переважанні:

- а) поверхневих, нестійких емоцій, підвищеного фону настрою;
- б) негативного емоційного фону, похмурості;
- в) емоційної нечутливості, алекситимії;
- г) низьким рівнем розвитку вищих емоцій та морального розвитку.

14. Операції з наркозом, хвороби серця, астеничні стани та мала рухливість, що мали місце в ранньому віці, зумовлюють ЗПР ... походження:

- а) конституційного; б) соматогенного;
- в) психогенного; г) церебрально-органічного.

15. Невпевненість, боязкість, нерішучість можуть супроводжувати усі перелічені види ЗПР, окрім:

- а) психогенного походження; б) церебрально-органічного;
- в) соматогенного; г) конституційного.

16. Галасні, рухливі, конфліктні, занадто настирливі діти відповідають опису:

- а) ЗПР конституційного походження;
- б) ЗПР психогенного походження, розвиток за невротичним типом;
- в) група психічно нестійких дітей ЗПР церебрально-органічного походження;
- г) педагогічно занедбані діти.

До теми 6. Дефіцитарний розвиток. Дефіцитарність зору. Тифлопсихологія.

I. Доповніть речення.

... (1) — «ліниве око»: захворювання, за якого зниження гостроти зору не коригується окулярами або контактними лінзами.

Для перевірки ... (2) нижче за 0,1 використовують перерахування пальців

на відстані.

У слабозорої дитини ... (3) аналізатор є основним джерелом сприйняття інформації.

... (4) — місце найбільшого скупчення ковбочок на сітківці.

У сліпої людини домінувати можуть або... (5) аналізатор, або ... (6).

II. Правильно чи неправильно?

7. У віці старше 11 років амбліопія практично не піддається лікуванню.

8. Діти, осліплі у віці 1-2 роки, відносяться до категорії сліпих.

9. Рогівка — частина склери, захисної оболонки ока.

10. У сліпої людини компенсація ушкодженого аналізатора через інші неможлива.

11. Образи сліпої людини завжди одномодальні.

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

12. Синонім до «парціально сліпа дитина»:

а) частково сліпа;

б) слабозора дитина;

в) тотально сліпа дитина;

г) дитина з гостротою зору 0,9.

13. Оберіть неправильне твердження стосовно причин сліпоти:

а) спостерігається тенденція щодо збільшення вроджених аномалій як причин дефіцитарності зору;

б) краснуха і токсоплазмоз матері — зовнішні причини сліпоти дитини;

в) альбінізм — генетична патологія;

г) на даний момент не виокремлювались випадки вродженої катаракти.

14. Оберіть твердження, що описує функціонування уваги дитини з дефіцитарністю зору:

а) зорові враження обмежені;

б) сприйняття відбувається, в основному через дотик;

в) образи неповні та фрагментовані;

г) фокус на діяльності нестійкий.

15. Оберіть правильний приклад опису явища сенсibilізації:

- а) дівчина з ДЦП не соромиться особливостей свого тіла;
- б) хлопець із вадами інтелектуального розвитку зміг успішно оволодіти ручною працею у сільському господарстві;
- в) чоловік, який втратив зір, навчився на слух розрізняти, скільки людей знаходиться у приміщенні;
- г) жінка з обмеженнями мобільності навчилась їздити за кермом.

До теми 7. Дефіцитарний розвиток. Дефіцитарність мовлення. Логопсихологія.

I. Доповніть речення.

... (1) — відсутність або недорозвиток мовлення, спричинений органічним ураженням мовленнєвих зон кори головного мозку внутрішньоутробно чи в ранньому віці.

... (2) — розлад мовлення, який може виникнути внаслідок локального ураження кори головного мозку, що асоціюється з відповідною мовною діяльністю.

Язик, губи та м'яке піднебіння відносять до ... (3).

Висловлювання, спрямоване зовні, називають ... (4) видом мовлення.

... (5) аспект мовлення уміщує в себе слова, фрази, повідомлення.

... (6) — запинки несудомного та судомного характеру.

Дитячі порушення мовлення мають обернений характер через високу ... (7) г/м дитини.

Механічну дислалію, ринолалію та ринофонію відносять до порушень звукомовлення ... (8) характеру.

Навчальна діяльність дитини може страждати через наявність стійких порушень читання та письма, що мають назву відповідно ... (9) та ... (10).

II. Правильно чи неправильно?

11. Зони кори Брока і Верніке вважають центрами мовлення.

12. М'яке і тверде піднебіння — це статичні органи артикуляції.

13. Внутрішнє мовлення — обов'язковий етап імпресивного мовлення.

14. Процес розуміння усної і писемної мови називають імпресивним видом мовлення.

15. Неправильна вимова одного або кількох звуків відповідає темпоритмічному виду лінгвістичних порушень.

16. Тахілалія і браділалія — відповідно прискорений і уповільнений темп мовлення.

17. Хворобливий характер мовних порушень називають також фізіологічним.

18. Дизартрія та алалія — різні назви одного розладу.

19. Дітям з будь-якими мовними порушеннями важче виконувати завдання з мовною інструкцією.

20. Через відсутність внутрішнього мовлення у дітей з мовленнєвими порушеннями дуже страждає самоорганізація.

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

21. Залузь СП, що вивчає психічні особливості людини, яка має мовні порушення первинного характеру:

- а) тифлопсихологія; б) сурдопсихологія;
в) ортопсихологія; г) логопсихологія.

22. Як можна розтлумачити твердження «група дітей з розладами мовлення дуже поліморфна»?

- а) ці діти дуже різні;
- б) на розлади мовлення таких дітей дуже впливає порушення хімічно-фологічних професів в організмі;
- в) це дуже розвинені діти;
- г) немає правильної відповіді.

23. Оберіть серед перелічених нижче органи голосоутворення і дихання:

- а) язик, губи, м'яке піднебіння;
- б) гортань, легені, діафрагма;
- в) тверде піднебіння, м'яке піднебіння;

г) зона Брока і Верніке.

24. Який із етапів формування імпресивного мовлення зайвий?

а) сприйняття повідомлення;

б) виокремлення інформаційних компонентів;

в) задум;

г) формування загальної смислової форми сприйнятого повідомлення.

25. Якому виду лінгвістичних порушень відповідає обмежений словниковий запас, неправильне узгодження слів у фразі, недомовлення і перестановки слів?

а) фонетичному;

б) темпо-ритмічному;

в) мелодико-інтонаційному;

г) лексико-граматичному.

26. Що з переліченого далі не відповідає порушенням письмового мовлення?

а) запинки судомного характеру;

б) недоузгодження слів у реченні;

в) побуквене читання;

г) порушення розуміння прочитаного.

27. Яке з тверджень НЕ стосується фізіологічних мовних порушень?

а) їх розподіляють на центральні та периферичні;

б) вони спричинені термінами созрівання центральних структур головного мозку;

в) з часом виправляються;

г) немає правильного варіанту відповіді.

28. До порушень мовлення центрального характеру не відносять:

а) алалію;

б) дизартрію;

в) афазію;

г) дислалію.

29. Оберіть твердження, що неправильно описує когнітивні особливості дитини з мовленнєвими порушеннями:

а) продуктивність діяльності сильно страждає за ускладнених умов сприйняття;

- б) дитині важко планувати власні дії і контролювати перебіг діяльності;
- в) діяльність швидко виснажується;
- г) критично оцінює власні можливості, характеризується адекватним рівнем домагань.

30. Серед перелічених нижче, оберіть симптоми, які разом з мовленнєвими порушеннями можуть вказувати на наявність у дитини РАС:

- а) відсутність інертності психічних процесів;
- б) відсутність контактності дитини і мови жестів;
- в) зацікавленість і кмітливість дитини;
- г) дитина навмисно уникає мовної реакції / відповіді.

До теми 8. Дефіцитарний розвиток. Дефіцитарність слуху. Сурдопсихологія.

I. Доповніть речення.

Дефіцитарний розвиток охоплює варіанти недостатнього розвитку ... (1) систем та ... (2) функцій.

Як і в інших випадках, система ... (3) процесів за умови дефіцитарного розвитку залежить від того, як рано розпочинається система корекційних заходів і наскільки вона логічна і послідовна.

Уражене хворобою середнє вухо здатне призвести до ... (4), а ураження внутрішнього виха та стоволової частини слухового нерва здатне спричинити розвиток ... (5).

... (6) називаються діти, які втратили слух до оволодіння мовленням.

Пізньюооглухлі діти — це ті, хто втратив слух на етапі, коли їх ... (7) вже була сформована.

II. Правильно чи неправильно?

8. Складний (поєднаний) дефект охоплює випадки, коли недостатній розвиток сенсорних аналізаторних систем та рухових функцій є дуже складно виліковним і поєднується із вторинними дефектами.

9. Ушкоджений розвиток та дефіцитарний розвиток не є тотожними

процесами.

10. Діагноз «глухота» відповідає неможливості чути звуки гучністю 80 дБ.

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

11. Оберіть твердження яке неправильно описує випадки ушкодженого розвитку.

а) вони стосуються пізнього ушкодження аналізаторних систем;

б) процеси за умов ушкодженого розвитку відрізняються від процесів дефіцитарного розвитку;

в) прогноз інтелектуальної збереженості для випадків ушкодженого розвитку значно сприятливіший, ніж для дефіцитарного розвитку;

г) за умови ушкодженого розвитку компенсаторні процеси не включаються.

12. Серед перелічених нижче, оберіть можливі причини дефіцитарності слуху дитини:

а) менінгіти, кір, скарлатина, енцефаліт;

б) вроджена деформація слухових кісток або атрофія слухового нерва;

в) пологові або механічні травми;

г) усі відповіді правильні.

До теми 9 Дефіцитарність розвитку. Дефіцитарність уваги.

I. Доповніть речення.

1. До тріади симптомів РДУГ належать дефіцит уваги, гіперактивність та ...

2. ... — словосполучення, що означає неспроможність дитини з РДУГ до повноцінної адаптації до соціального та освітнього середовища через свої нейрофізіологічні особливості.

3. РДУГ часто ... (і інколи маскує) дислексію, БАР, РАС.

4. Принцип ... в організації поведінки дитини з РДУГ полягає в створенні зрозумілого, передбачуваного оточення, вільного від спокус, з екстерналізацією часу.

II. Правильно або неправильно?

5. РДУГ часто коморбідний розлад.

6. Особливості функціонування уваги за РДУГ наближають до аналогії з функціонуванням довільної уваги.

7. Діти з РДУГ швидко нудяться через високий поріг сенсорного насичення.

8. Наразі всі випадки корекції і супроводження дітей з РДУГ відбуваються без застосування фармакотерапії.

II. Оберіть правильний варіант відповіді.

9. Оберіть твердження, яке правильно описує статистичні закономірності стосовно РДУГ.

а) половина носіїв РДУГ після 12 років жодним чином не відрізняється від своїх однолітків;

б) приблизно третина дорослих людей — носії РДУГ;

в) приблизно третина дітей — носії РДУГ;

г) 2/3 носіїв РДУГ зберігають ознаки розладу протягом усього життя, але з часом вони певним чином трансформуються.

10. Які з перелічених складнощів не є варіантом вторинних розладів за РДУГ?

а) депресивні розлади;

б) БАР;

в) знижена самооцінка;

г) розлади адаптації.

11. Оберіть твердження, що правильно описує сучасні уявлення щодо етіології РДУГ:

а) спадковість;

б) отруєння продуктами діяльності паразитів;

в) шкідливі речовини у дієті матері під час вагітності;

г) вплив гаджетів на психіку дитини в процесі формування.

12. З-поміж перелічених нижче, оберіть симптоми РДУГ, що стосуються гіперактивності:

а) говорить наперед, не дослухавши співбесідника до кінця;

б) не може всидіти на місці, постійно вовтузиться;

- в) забудькуватість;
- г) не може довести до кінця виконання справи, відволікається.

До теми 10. Ушкоджений розвиток. Синдром Дауна.

I. Доповніть речення.

1. Майже всі чоловіки з синдромом Дауна
2. Коморбідні розлади для синдрому Дауна з боку когнітивних процесів уміщують порушення інтелекту, ... та
3. ... – форма будови ока при синдромі Дауна, за якого внутрішній кут ока нижче за зовнішній.
4. Окрім віку батьків дитини і близькоспоріднених шлюбів, фактором ризику народження дитини з синдромом Дауна є

II. Правильно чи неправильно?

5. Хромосомна аномалія при синдромі Дауна визначається нестачею хромосом у каріотипі.
6. Стандартна трисомія – найчастіший тип синдрому Дауна.
7. Синдром Дауна не є хворобою і не підлягає лікуванню.
8. Носіям синдрому Дауна притаманний виключно спектр позитивних емоцій, через що їх і назвали «сонячними дітьми».

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

9. Яке твердження правильно описує ситуацію зі статистикою стосовно синдрому Дауна?
 - а) переважна більшість вагітностей з синдромом Дауна в Європі переривається абортom;
 - б) переважна більшість випадків синдрому Дауна – це мозаїчна трисомія;
 - в) аномалії розвитку серця зустрічаються не більше, ніж у 10% людей з синдромом Дауна;
 - г) синдром Дауна – найрідкісніша хромосомна аномалія.
10. Плями Брашфільда знаходяться:
 - а) на шкірі;
 - б) на долонях;

в) на рогівці;

г) на внутрішніх органах.

11. Клинодактилія – це:

а) порушення ОРА;

б) особлива будова пальців рук;

в) аномалії будови шлунку;

г) назва специфічного почерку дитини з СД.

12. Психологічні особливості дитини з синдромом Дауна НЕ вміщують:

а) загальмоване ригідне мислення;

б) недиференційовані емоції;

в) дуже щиру, відкриту, безпосередню вдачу;

г) високий рівень спроможності до теоретизування та аналітики.

ВІДПОВІДІ

До теми 1. Предмет, методи та задачі спеціальної психології.

I. Доповніть речення.

1. педологія	2. дефектологія
3. менше	4. інакше
5. компенсаторних	6. корекційних
7. атипії	8. відхиляється
9. атипіями	10. збору
11. теоретичну	12. математичну
13. сурдопсихологія	14. логопсихологія
15. тифлопсихологія	

II. Правильно чи неправильно?

16. + 17. - 18. +

III. Оберіть правильну відповідь.

19. г 20. в

До теми 2. Сучасне уявлення про нормальний розвиток та розвиток, що відхиляється.

I. Доповніть речення.

1. статистичної	2. функціональну
3. аномалія	4. дизонтогенез
5. зовнішньосередовищного	6. урбанізація
7. депривація	8. пренатальні
9. натальні	10. диференціації структур головного мозку
11. резус-фактор	12. асфіксія
13. органічних	14. емоційною депривацією
15. аберації	16. поліетіологія
17. первинний	18. вторинний
19. астеничним	20. реактивний
21. дисморфофобія	

II. Правильно чи неправильно?

22. + 23. + 24. - 25. - 26. + 27. + 28. +

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

29. а 30. г 31. г 32. а 33. а 34. б

35. б 36. г 37. в 38. г 39. б

До теми 3. Основи психологічної діагностики розвитку, що відхиляється.

I. Доповніть речення.

1. стандартизований	2. інтуїтивно-емпіричний
3. динамічного вивчення дитини	4. результатів
5. процесу	6. швидких результатів
7. реалістичні уявлення	8. надання дитині дозованої допомоги
9. в а г г б	10. динамічні характеристики
11. способи виконання завдань	12. мовленнєва інертність
13. регуляторна	14. реєстрації
15. пізнавальний консерватизм	16. 1-го року життя
17. способи виконання	18. емоційні особливості
19. критичність	20. емоційна незрілість

II. Правильно чи неправильно?

21. + 22. - 23. + 24. - 25. + 26. + 27. -
28. - 29. -

III. Оберіть правильний варіант.

30. г 31. б 32. а 33. а 34. в 35. г 36. г
37. г 38. а 39. б 40. г

До теми 4. Психічний недорозвиток.

I. Доповніть речення.

1. набутого дефекту	2. недорозвитку
3. цитомегаловірус, сифіліс	4. своєрідність
5. цікавості до іграшок	6. довільною увагою

7. страх та занепокоєння

8. очікування

II. Правильно чи неправильно?

9. - 10. + 11. + 12. - 13. + 14. +

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

15. а 16. г 17. б 18. в 19. а

До теми 5. Затриманий психічний розвиток.

I. Доповніть речення.

1. відстають від статистичної норми

2. біологічна

3. ігрової

4. пізнавальною

5. соматогенного

6. нестійкості

7. тормозивності

II. Правильно чи неправильно?

8. - 9. + 10. +

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

11. а 12. г 13. а 14. б 15. г 16. в

До теми 6. Дефіцитарний розвиток. Дефіцитарність зору.
Тифлопсихологія.

I. Доповніть речення.

1. амбліопія

2. гостроти зору

3. зоровий

4. жовта пляма

5. дотиковий

6. слуховий

II. Правильно чи неправильно?

7. + 8. - 9. + 10. - 11. -

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

12. а 13. г 14. г 15. в

До теми 7. Дефіцитарний розвиток. Дефіцитарність мовлення.
Логопсихологія.

I. Доповніть речення.

1. алалія	2. афазія
3. рухливих органів артикуляції	4. експресивним
5. лексико-граматичний	6. заїкання
7. пластичність	8. периферічного
9. дислексії	10. дисграфії

II. Правильно чи неправильно?

11. +	12. -	13. -	14. +	15. -	16. +	17. -
18. -	19. +	20. +				

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

21. г	22. а	23. б	24. в	25. г	26. а	27. а
28. г	29. г	30. б				

До теми 8. Дефіцитарний розвиток. Дефіцитарність слуху.
Сурдопсихологія.

I. Доповніть речення.

1. сенсорних аналізаторних	2. рухових
3. компенсаторних	4. часткової втрати слуху
5. глухоту	6. ранньооглухлі
7. мова	

II. Правильно чи неправильно?

8. -	9. +	10. +

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

11. г	12. г

До теми 9. Дефіцитарність розвитку. Дефіцитарність уваги.

I. Доповніть речення.

1. імпульсивність	2. невидима неповносправність
3. супроводжує	4. контролю середовища

II. Правильно чи неправильно?

1+ 2- 3- 4-

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

1г 2б 3а 4б

До теми 10. Ушкоджений розвиток. Синдром Дауна.

I. Доповніть речення.

1. безплідні	2. зору, слуху
3. епікантус	4. вік бабсуі по материнській лінії

II. Правильно чи неправильно?

5. - 6. + 7. + 8. -

III. Оберіть правильний варіант відповіді.

9. а 10. в 11. б 12. г